

Téma: Jak se zacházelo s historií tábora

Modul: Formy vzpomínání

Faktické informace: Památníky pro politické vězně

Pomník socialnědemokratické strany SPD

U příležitosti 50. výročí osvobození koncentračního tábora Flossenbürg byl 2. dubna v areálu bývalého tábora odhalen pomník, který stojí mezi tehdejším apelplochem a táborovým vězením a má připomínat politicky pronásledované ale i další oběti koncentračního tábora Flossenbürg. Pomník byl zřízen z iniciativy hornofalcké SPD (Socialnědemokratická strana Německa) a z iniciativy předsedy místní organizace SPD ve Flossenbürgu Alberta Schwägerla. Podle Schwägerla by měl pomník „připomínat členy SPD zavražděné v období nacismu, stejně jako všechny ostatní oběti.“

Pomník financovaný z darů strany SPD v Památníku Flossenbürg, březen 2009. Foto: Miloslav Man

Pomník byl zhotoven z flossenbürské žuly, která má symbolizovat otrockou práci vězňů v kamenolomu. Kámen na pomník poskytla bezplatně k dispozici místní kamenická firma, která ho ve vlastních dílnách zároveň i opracovala. Podoba pomníku je dílem umělce Karla Aichingera z Weidenu. Jedná se o více než dva metry vysoký a pět tun vážící kámen s tímto nápisem:

„žénám a mužům, kteří položili život za lidskou důstojnost, svobodu a spravedlnost. SPD 1995. 1938 – 1945.“

Odhalení pomníku se kromě jiných účastnili i zemská předsedkyně SPD Renate Schmidt, předseda okresní organizace SPD Ludwig Stiegler nebo bývalý vězeň koncentračního tábora Flossenbürg Leo Mistingner z Vídně, sociální demokrat a člen rakouské Národní rady.

Am Sonntag wird Gedenkstein der SPD enthüllt Z 654
Fünf Tonnen schweres Mahnmal

Festakt zum 50. Jahrestag der Befreiung im ehemaligen KZ Flossenbürg

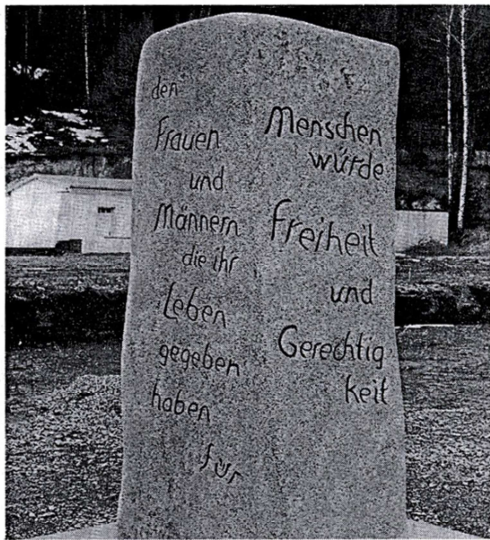
FLOSSENBÜRG (hnm). „Den Frauen und Männern, die ihr Leben gegeben haben für Menschenwürde, Freiheit und Gerechtigkeit“. Das Motto ließ der SPD-Bezirk Oberpfalz nicht nur in Stein hauen, es steht quasi als Überschrift zu einer Gedenkfeier, die morgen stattfindet.

Mit SPD-Landesvorsitzenden Renate Schmidt und Bezirksvorsitzenden MdB Ludwig Stiegler wird auf dem Gelände des ehemaligen Konzentrationslagers ein Gedenkstein enthüllt. Am 23. April 1945 hatte der Terror des Naziregimes für die Häftlinge ein Ende. Die amerikanischen Streitkräfte befreiten das KZ und die hier zurückgebliebenen 1500 meist schwerkranken Häftlinge. Alle anderen waren von der SS auf die sogenannten „Todesmärsche“ getrieben worden.

Den bevorstehenden 50. Jahrestag dieses denkwürdigen Ereignisses will der Bezirksverband der Oberpfälzer Sozialdemokraten zum Anlaß nehmen, an das schreckliche Geschehen und vor allem an die Opfer zu erinnern. Sichtbares Zeichen ist ein mehr als zwei Meter hoher und rund fünf Tonnen schwerer Granitquader. Er wurde vom Weidener Künstler Karl Aichinger gestaltet.

Die Idee für das Vorhaben stammte vom Flossenbürger Gemeinderat Albert Schwägerl. Er betrachtet es als „Ehrenpflicht“, den Verfolgten und ermordeten Sozialdemokraten, genauso aber auch allen Menschen, die ihr Leben lassen mußten, ein Mahnmal zu widmen. Der SPD-Bezirk übernahm spontan die Trägerschaft für das Vorhaben.

Die offizielle Übergabe des Werks steht morgen an. Um 14.30 Uhr führt ein Schweigemarsch vom Eingang der KZ-Grab- und Gedenkstätte zu dem Stein, der am Weg

Steinerne Erinnerung an den Tod von 30 000 Menschen. Foto: Neumann

zum sogenannten „Gefängnis“ einen Standort fand. Der evangelische Posaunenchor aus Flossenbürg eröffnet dort den Festakt, zu dem zahlreiche Ehrengäste aus nah und fern erwartet werden. Eine Ansprache der SPD-Landesvorsitzenden Renate Schmidt schließt sich an. Danach wird der Gedenkstein enthüllt. Die Aussagen eines ehemaligen, politischen Häftlings und Sozialdemokraten sollen daran erinnern, welch menschenverachtendem System die

100 000 in Flossenbürg und den Außenlagern inhaftierten Männer und Frauen ausgesetzt waren. 30 000 von ihnen überlebten den Terror nicht. Mit einer Kranzniederlegung und dem gemeinsam gesungenen Lied von den „Moorsoldaten“ endet die Feier, zu der die gesamte Bevölkerung eingeladen ist. Anschließend besteht Gelegenheit zu einem Rundgang durch das Gelände der KZ-Grab- und Gedenkstätte.

Překlad novinového článku Am Sonntag wird Gedenkstein der SPD enthüllt. Fünf Tonnen schweres Mahnmal, Oberpfälzer Nachrichten, 1./2.4.1995.

Sobota 1./neděle 2. dubna 1995

V sobotu bude odhalen pamětní kámen SPD

Pětitonový památník

Slavnostní akt k 50. výročí osvobození bývalého koncentračního tábora Flossenbürg

FLOSSENBÜRG. „Ženám a mužům, kteří položili život za lidskou důstojnost, svobodu a spravedlnost“. Tato věta, kterou nechala vytesat do kamene hornofalcká organizace SPD [Sociálnědemokratická strana Německa], se zároveň stala motem zítřejší vzpomínkové slavnosti.

Pomník bude v areálu bývalého koncentračního tábora odhalen za účasti zemské předsedkyně SPD Renate Schmidt a krajského předsedy a člena zemského sněmu Ludwiga Stieglera. 23. duben 1945 znamenal pro zajatce konec nacistického teroru. Americká vojska osvobodila koncentrační tábor, v kterém se nacházelo 1500 většinou těžce nemocných vězňů. Všichni ostatní byli jednotkami SS vyhnáni na takzvané „pochody smrti“.

Nadcházející 50. výročí této památné události využilo oblastní sdružení hornofalckých sociálních demokratů jako příležitost ke vzpomínce na tyto strašlivé události a především na jejich oběti. Viditelnou připomínkou je více než dva metry vysoký a asi pět tun těžký žulový kvádr, který vytvořil umělec Karl Aichinger z Weidenu.

S myšlenkou na vytvoření pomníku přišel flossenbürgský obecní rada Albert Schwägerl. Podle jeho názoru je „čestnou povinností“ věnovat památník pronásledovaným a zavražděným sociálním demokratům, ale stejně tak i všem ostatním, kteří v táboře přišli o život. Krajská SPD za tento projekt spontánně převzala finanční odpovědnost.

Oficiální předání díla se uskuteční zítra. Ve 14.30 se vydá slavnostní průvod od vstupu do Památníku Flossenbürg až k pomníku, který byl umístěn na cestě k takzvanému „vězení“. Slavnostní akt, k němuž byli pozváni vzácní hosté z blízka i daleka, zahájí evangelický sbor pozounistů

z Flossenbürgu. Po proslovu zemské předsedkyně SPD Renate Schmidt bude památník slavnostně odhalen. Bývalý politický vězeň a sociální demokrat ve svém projevu připomene, jak nelidskému systému bylo vystaveno 100 000 mužů a žen uvězněných ve Flossenbürgu a v jeho pobočných táborech. 30 000 z nich hrůzy tábora nepřežilo. Slavnost, na kterou je zvána celá veřejnost, bude zakončena položením věnců a společným zpěvem písně „Moorsoldaten“. Po skončení akce budou mít návštěvníci příležitost prohlédnout si areál Památníku Flossenbürg.

Eindrucksvolle Feierstunde der SPD zum 50. Jahrestag der Befreiung des KZ Flossenbürg

„Schweigen hat zu lange gedauert“

Renate Schmidt erteilt „Schlußstrichmentalität“ deutliche Absage – Gedenkstein enthüllt

Erinnerungen an bitterste Erlebnisse 26.4.16
Bewegende Schilderungen des 91jährigen Zeugen Leo Mistingers

Flossenbürg. (rh) „Ich neige mein Haupt vor allen Vertretern der Religionsgemeinschaften.“ Leo Mistingers, 91jähriger Zeuge und Opfer des Naziterrors, stand – auch wegen seiner bescheidenen Art – im Brennpunkt des Interesses. Und den rund 1000 Besuchern stockte bei den Schilderungen des ehemaligen KZ-Häftlings schier der Atem. Der frühere österreichische Nationalrat sagte: „Flossenbürg hat zu den schlimmsten Lagern des Reiches gehört.“ Mistingers sprach von der „größten Schande der Welt“, die bitterste Erlebnisse zur Folge hatte.

Mistingers war seit der Befreiung durch die Amerikaner, die dem Faschismus eine Ende gesetzt hatten, nicht mehr in Flossenbürg. „Als die US-Soldaten mit ihrem Jeep am Tor standen, sind mir die Tränen heruntergefließen.“ Jetzt sei er selbstverständlich an den Ort des Grauens zurückgekehrt. Der erste Eindruck sei von „schlimmster Düsternis“ geprägt gewesen. „Daß jetzt, während der Feierstunde, die Sonne leuchtet, ist ein Zeichen dafür, welch große Bedeutung der Stein hat.“

Der Gedenkstein hat Mistingers nach 50 Jahren nach Flossenbürg zurückgeführt. Und so war es für den 91jährigen ein großes Anliegen: „Paßt auf, daß so etwas wie in diesem Konzentrationslager nie mehr passiert.“ Das Denkmal zeige die Würde des Menschen und die erlittene Qual gleichermaßen auf. „Der Gedenkstein soll den Weg in eine neue Zukunft weisen.“

Kritik an wachsender Gleichgültigkeit
Kritisch ging Renate Schmidt mit der immer stärker werdenden Gleichgültigkeit ins Gericht. „Es ist aber nicht nur allein der Respekt, den wir den Opfern der NS-Tyrannen schuldig sind, der uns ein solch geschichtsloses Denken verbietet.“ Die vielen Anschläge auf Asylbewerber- und Ausländerheime, auf Synagogen und jüdische Friedhöfe zeigten, welche Konsequenzen aus Gleichgültigkeit und bewußtem Verdrängen resultieren.“

„Den eigentlich gefährlichen Rechtsradikalismus der Gegenwart sah Renate Schmidt nicht in SA-Stiefeln kommend, sondern im Nadelstreifen geschmückt mit Professorentiteln und vermeintlich wissenschaftlicher Autorität“. Das Schlimme sei, daß dies auf immer weniger Widerstand stoße. Mit Besorgnis müsse man feststellen, daß eine Reihe Intellektueller auf diesen Zug aufsprangen. „Berufsnazis muß von staatlicher Seite mit der gleichen Härte begegnet werden wie früher den KAP-Terroristen.“

„Vielere deren, um die wir heute an diesem Ort trauern, sind für einen Traum von einem besessenen Deutschland gestorben“, sagte Renate Schmidt. „Es liegt an uns, alles zu tun, damit sie nicht umsonst gestorben sind.“

Im Dritten Programm des Bayerischen Fernsehens läuft heute um 16.00 Uhr eine Sendung über die Gedenkfeier.

Ein „Stein des Anstoßes“
Stiegler begrüßte eine große Anzahl ehemaliger Häftlinge – vor allem Leo Mistingers aus Wien –, Sozialdemokraten aus Tschechien, Vertreter der Solinger Gemeinde, Mitglieder der Arbeitsgemeinschaft verfolgter Sozialdemokraten und Repräsentanten der israelischen Kulturgemeinde. „Erinnerungen, Trauer, Betroffenheit müssen. Diese Stätte und dieser Stein müssen für unser tägliches Leben und Arbeiten ein Stein des Anstoßes werden und bleiben.“ Alle müßten für ein Deutschland arbeiten, in dem diese Verbrechen nie mehr möglich seien.

Besonders dankte der SPD-Flossenbürg, vor allem dem „Motor“ der Initiative für den Gedenkstein, Albert Selzwiler, und dem Bildhauer Aichinger. Der Parlamentarier bezeichnete das Bemühen, allen Rassistas in der SPD-Landesvoritzende Renate Schmidt, MdB Ludwig Stiegler und Initiator Albert Schwägerl am Sonntag einen Gedenkstein.

„Dieser Stein muß uns anstoßen, für ein Deutschland zu arbeiten, in dem solche Verbrechen und Leiden nie mehr möglich werden“, mahnte Stiegler. Renate Schmidt wollte den Gedenkstein nicht als „Stein der Trübsal“ gewertet wissen. „Er steht für Botschafter, Caritas und Josef Müller ebenso wie für die vielen Namenlosen des Widerstandes der Sozialdemokratie.“

Bei strahlendem Sonnenschein zogen die Teilnehmer von Eingangstor zum Gedenkstein des Künstlers Karl Aichinger. Der evangelische Posaunenchor umrahmte die Feierstunde. Stiegler ließ an der Stätte „die soviel Leid gesehen hat“, alle Gäste willkommen. Die Bier- oder Mandatsträger – an der Spitze Generalsekretär Albert Schmid – war fast vollständig gekommen.

Zu lange geschwiegen
SPD-Landesvorsitzende Renate Schmidt wäre an diesem Ort des Grauens eigentlich zum Schweigen zumeist gewesen. „Doch das Schweigen hat beinahe zu lange gedauert. Geschwiegen hat die Mehrheit über Jahrzehnte hinweg: Täter, Mittäter, Wechsler, Verharmloser.“ Die Politikerin bedauerte, daß „die Versuche bewußten Verdrängens leider zunehmen“. „Mit dem Zusammenkommen hier wollen wir auch einen Beitrag leisten, dem Hang zu Schlußstrichmentalität entgegenzutreten.“

„Die barbarischen Vorgänge in Flossenbürg und in den anderen Konzentrationslagern haben sich ja nicht aus dem Nichts heraus ereignet“, bilanzierte die Rednerin. Mord und Terror seien ei-

ne Folge jahrelanger Hetze, gezielter Diskriminierung von Minderheiten und der Absicht von christlichen und humanistischen Wertvorstellungen gewesen.

Alle Bilder: Alfons Witt

Mistingers schilderte die Dimensionen des Naziterrors.

Překlad novinového článku Eindrucksvolle Feierstunde der SPD zum 50. Jahrestag der Befreiung des KZ Flossenbürg. „Schweigen hat zu lange gedauert“, Der Neue Tag, 03.04.1995.

Působivá vzpomínková slavnost pořádaná Sociálně demokratickou stranou Německa k 50. výročí osvobození koncentračního tábora Flossenbürg

„Mlčení trvalo příliš dlouho“

Renate Schmidt odmítá dělat tlustou čáru za minulostí – Pomník odhalení

FLOSSENBÜRG. „Ten kámen mě po 50ti letech znovu přivedl do Flossenbürgu, abych mohl mladší generaci říct:

Snažte se o to, aby se nic takového už nemohlo stát.“ Navzdory „největší hanbě světa a trpkým zkušenostem“ přijal bývalý člen rakouské Národní rady Leo Mistingers pozvání

WWW.CESKOBAVORSKYDEJEPIS.CZ

ČESKOBAVORSKÝ DĚJEPIS

GESCHICHTSBAUSTEINE BAYERN|BÖHMEN

Sociálně demokratické strany (SPD), aby se u příležitosti 50. výročí osvobození koncentračního tábora Flossenbürg vrátil na místo nepředstavitelných hrůz. Pomník v neděli odhalili zemská předsedkyně SPD Renate Schmidt, člen spolkového sněmu Ludwig Stiegler a iniciátor akce Albert Schwägerl za přítomnosti asi tisícovky návštěvníků.

„Tento kámen nás musí vést k tomu, abychom se snažili o takové Německo, v němž tyto zločiny a utrpení už nikdy nebudou možné“, prohlásil Stiegler. Podle Renaty Schmidt by pomník neměl být chápán jako „kámen, který rozděluje“. „Tento pamětní kámen má připomínat Boenhoeffera, Canarise a Josefa Müllera stejně jako mnohé bezejmenné tváře sociálnědemokratického odboje.“

Za slunného počasí se pak účastníci vzpomínkové akce přesunuli od vstupu do Památníku k pamětnímu kameni, který vytvořil umělec Karl Aichinger. Slavnostní atmosféru dokreslil evangelický sbor pozounistů. Stiegler přivítal hosty v místech, „která byla svědky mnohonásobného utrpení“. Pozvaní hosté z řad poslanců – v jejich čele generální tajemník Albert Schmidt – se dostavili téměř všichni.

Kámen jako podnět

Stiegler přivítal velký počet bývalých zajatců, především Leo Mistingera z Vídně, sociální demokraty z Čech, zástupce sudetoněmeckého sociálně demokratického spolku Seligergemeinde, členy pracovní skupiny pronásledovaných sociálních demokratů a představitele židovské náboženské obce.

„Vzpomínky, smutek a rozpaky nestačí. Toto místo a tento kámen pro nás musí být podnětem pro náš každodenní život a práci.“ Podle Stieglera, by všichni měli pomoci spoluvytvářet takové Německo, v němž tyto zločiny už nikdy nebudou možné. Stiegler obzvlášť poděkoval flossenbürgské SPD, především Albertu Schwägerlovi, který byl „motorem“ iniciativy pro pamětní kámen, a také sochaři Aichingerovi. Podle poslance by snaha navždy zamezit všem prajevům rasismu měla být naším trvalým úkolem.

Příliš dlouho se mlčelo

Podle vlastních slov by zemská předsedkyně SPD Renate Schmidt na tomto „místě hrůzy“ vlastně raději mlčela. „Jenže mlčení už trvalo až příliš dlouho. Mlčela většina, a to celá desetiletí: zločinci, ti, kteří jen přihlíželi, ti, kdo dělali, že nevidí a ti, kdo vše zlehčovali.“ Politička zalitovala, že „bohužel přibývá snah o úmyslné potlačování vzpomínek“. „Naším společným setkáním na tomto místě chceme mimo jiné přispět k boji proti tendencím dělat tlustou čáru za minulostí.“

„K barbarským činům ve Flossenbürgu i jiných koncentračních táborech přece nedocházelo jen tak, z ničeho nic“, bilancovala Schmidt. Vraždění a teror jsou následkem dlouholetého pronásledování, cílené diskriminace menšin a odvrácení se od křesťanských a humanistických hodnot.

Kritika rostoucí lhostejnosti

Renate Schmidt ostře odsoudila stále rostoucí lhostejnost. „Není to pouze samotný respekt vůči obětem nacistické krutovlády, co nám zakazuje, abychom nezapomínali uvažovat v historických souvislostech.“ Mnohé útoky na domovy pro azylanty a cizince, synagogy a židovské hřbitovy podle ní dokazují, jaké důsledky mohou mít lhostejnost a vědomé potlačování vzpomínek.

Skutečně nebezpeční pravicoví radikálové se dnes podle Schmidt neprochází v holínkách jednotek SA, ale „ve vybraných oblecích, ověnčení profesorskými tituly a údajnou vědeckou autoritou“. Za nejhorší považuje, že to naráží na stále menší odpor. S obavami je možné pozorovat, že se celá řada intelektuálů veze na této vlně. „Proti nacistům z povolání je třeba ze strany státu zasáhnout stejně tvrdě jako dříve proti teroristům z RAF.“

„Mnozí z těch, které si zde dnes připomínáme, zemřeli pro sen o lepším Německu“, řekla Renate Schmidt. „Je na nás, abychom udělali vše proto, aby jejich smrt nebyla marná.“

Vzpomínky na nejtrpčí životní zkušenost

Působivé vyprávění 91letého pamětníka Leo Mistingera

Flossenbürg. „Skláním se přede všemi zástupci náboženských obcí.“ Leo Mistinger, 91letý pamětník a oběť nacistického teroru, byl – i díky své skromné povaze – ve středu pozornosti. Asi tisícovce návštěvníků se při vyprávění bývalého vězně koncentračního tábora tajil dech. Někdejší rakouský národní rada řekl: „Flossenbürg patřil k nejhorším táborům v Říši.“ Mistinger mluvil o „největší hanbě na světě“, která měla za následek jeho nejtrpčí životní zkušenost.

Mistinger nebyl v táboře od jeho osvobození Američany, vítězi nad fašismem. „Když se američtí vojáci s jeepem objevili před branou, tekly mi po tvářích slzy.“ Teď se na místo hrůzy vrátil. Jeho první dojem byl prý „hluboce pochmurný“. „To, že se teď během slavnosti na nás směje slunce, je znamením toho, jak velký význam ten kámen má.“

Pomník Mistingera po padesáti letech znovu přivedl do Flossenbürgu. 91letému pamětníkovi ležela na srdci tato výzva: „Snažte se o to, aby se už nikdy nemohlo stát nic takového jako v tomto koncentračním táboře.“ Pomník symbolizuje lidskou důstojnost stejně jako prožité utrpení. „Ať je tento pamětní kámen ukazatelem na cestě do nové budoucnosti.“

Pamětní deska Seligerova sdružení

25. dubna 2009 byla v památníku koncentračního tábora Flossenbürg na zdi v „Údolí smrti“ odhalena bronzová pamětní deska Seligerova sdružení. Seligerovo sdružení (Seliger-Gemeinde) je nástupnickou organizací Německé sociálnědemokratické strany práce (DSAP) v první Československé republice (1918-1939) a sudetoněmeckých sociálních demokratů v exilu sdružených ve spolku Treuegemeinschaft sudetendeutscher Sozialdemokraten im Exil (1939-1951). Po obsazení Sudet Hitlerem se podařilo některým sociálním demokratům uprchnout. Ostatní byli internováni v koncentračních táborech, kromě jiných i ve Flossenbürgu. Vznik pamětní desky sponzoroval Dr. Max Mannheimer, bývalý vězeň koncentračního tábora Flossenbürg a člen Seligerova sdružení.

Nápis na pamětní desce zní:

„Na paměť sudetoněmeckých sociálních demokratů, kteří museli pro své nasazení v boji za svobodu, spravedlnost a solidaritu, stejně jako pro svoji oddanost dělnickému hnutí v první Československé republice snášet věznění a smrt v tomto táboře.“

V dubnu 2009

*Společenství sudetoněmeckých sociálních demokratů
Seligerovo sdružení“*

Pamětní deska sudetoněmeckým sociálním demokratům, červen 2009. Foto: Miloslav Man.

Günter Beiter, dřívější předseda Seligerova sdružení, spolkový předseda Albrecht Schläger, čestná předsedkyně Olga Sippl a Max Mannheimer (zleva) odhalují pamětní desku pro zavražděné sociální demokraty ze Sudet v památníku Flossenbürg

Foto: Pit Fiedler, Frankenpost 29.4.2009, www.frankenpost.de/regional/oberfranken/laenderspiegel/art2388,1005572, cit. 31.5.2011.

Erinnern schärft den Verstand

Relief | In der KZ-Gedenkstätte Flossenbürg würdigt eine Bronzetafel den Mut und den Einsatz der sudetendeutschen Sozialdemokraten. Sie leisteten Widerstand gegen die Nazis.

Von Pit Fiedler

Flossenbürg - Ein Bronzerelief erinnert in der Gedenkstätte Flossenbürg neuerdings an die sudetendeutschen Sozialdemokraten, die - nach dem Überfall Hitler-Deutschlands auf die Tschechoslowakische Republik 1938 - ins Konzentrationslager Flossenbürg verschleppt wurden. Bei der feierlichen Enthüllung des Bronzereliefs stellte der Bundesvorsitzende der Seliger-Gemeinde, Albrecht Schläger aus Hohenberg an der Eger, klar, dass sich zu erinnern nicht heiße, das Gedächtnis zu belasten.

„Ihm mehr werde dabei der Verstand für die Beurteilung aktueller Entwicklungen geschärft.“

Dr. Max Mannheimer, der als Überlebender des Holocaust schon vielfach selbst Zeuge der Ereignisse abgelegt hat, hob in seiner Festrede beispielhaft drei sozialdemokratische Widerstandskämpfer hervor, die wegen ihrer politischen Integrität schweren Misshandlungen ausgesetzt waren: den Maler Hans Georg Trapp aus Teplitz, dessen Grafiken über Leid und Tod im Konzentrationslager in der Dauerausstellung der Gedenkstätte zu besichtigen sind, sowie Artur Schober aus Jägerndorf und Arthur Öhm aus Barringen/Erzgebirge, die Anfang 1944 auf dem Weg aus dem sicheren schwedischen Exil in die CSR von dänischen Fischern an die Gestapo verraten und in das Konzentrationslager Flossenbürg überstellt wurden. Werner Schieder, Vorsitzender des SPD-Unterbezirks Oberpfalz, brachte es, ohne dabei überheblich wirken zu wollen, auf den Punkt: „Wir Sozialdemokraten können uns erhobenen Hauptes erinnern. Die sudetendeutschen Sozialdemokraten riefen nicht: 'Wir wollen heim ins Reich.'“

Auf der anschließenden, erstaunlich gut besuchten bayerischen Landestagung der Seliger-Gemeinde - wie sich die Organisation der sudetendeutschen Sozialdemokraten nach ihrem Gründer nennt - klang dieser Stolz ebenfalls an, zumal das öffentliche Interesse an ihr und ihre Bildungsarbeit in den letzten Jahren merklich gewachsen ist. Der einstimmig gewählte neue Vorsitzende, Peter Heidler aus Hof, forderte die Seliger-Gemeinde in seiner Antrittsrede dazu auf, sich der Unverfrorenheit, mit der Neonazis heute wieder auftreten, mutig entgegenzustellen. Für die allseits geschätzte Ehrenvorsitzende Olga Sippl, die den Festakt mit ihren achtundachtzig Jahren tatkräftig initiierte und beförderte, war es ein guter Tag.

Překlad novinového článku Erinnern schärft den Verstand, Frankenpost, 29.04.2009, www.frankenpost.de/regional/oberfranken/laenderspiegel/art2388,1005572, eingesehen am 31.05.2009.

Vzpomínky bystří rozum

Pamětní deska | Bronzová pamětní deska v památníku koncentračního tábora Flossenbürg důstojně připomíná odvahu a nasazení sudetoněmeckých sociálních demokratů, kteří se postavili na odpor proti nacismu.

Flossenbürg: Nedávno odhalená bronzová pamětní deska v Památníku Flossenbürg připomíná sudetoněmecké sociální demokraty, kteří byli po vpádu hitlerovského Německa do Československé

republiky v roce 1938 zavléčeni do koncentračního tábora Flossenbürg. Spolkový předseda Seligerova sdružení Albrecht Schläger z Hohenbergu an der Eger prohlásil během slavnostního odhalení, že vzpomínat nutně neznamená namáhat paměť. Naopak vzpomínání bystří rozum při posuzování aktuálního vývoje.

Dr. Max Mannheimer, který přežil holocaust a podal o tom již celou řadu svědectví, vyzdvihl ve svém slavnostním proslovu tři příkladné sociálnědemokratické odbojáře, kteří byli pro svoji politickou integritu vystaveni těžkému týrání: Malíř Hans Georg Trapp z Teplic, jehož grafiky o utrpení a smrti v koncentračním táboře jsou k vidění ve stálé expozici památníku, Artur Schober z Krnova a Arthur Öhm z Perninku v Krušných Horách byli počátkem roku 1944 na cestě z bezpečného exilu ve Švédsku do Československa prozrazeni dánskými rybáři gestapu a uvězněni v koncentračním táboře Flossenbürg. Werner Schieder, předseda hornofalcké SPD, se vyjádřil přesně a bez patosu: „My sociální demokraté můžeme vzpomínat se vztyčenou hlavou. Sudetoněmečtí sociální demokraté nevolali: ‚Wir wollen heim ins Reich. – Chceme zpátky do Říše‘“

Rovněž při následném bavorském zemském sjezdu Seligerova sdružení – jak se tato organizace sudetoněmeckých sociálních demokratů nazývá po svém zakladateli - s překvapivě hojnou účastí se bylo čím chlubit, zvláště s ohledem na rostoucí zájem o tuto organizaci a její vzdělávací činnost v posledních letech. Jednohlasně zvolený nový předseda Peter Heidler z Hofu vyzval ve své nástupnické řeči Seligerovo sdružení, aby se směle postavilo drzosti neonacistů. Pro všeobecně uznávanou čestnou předsedkyni Olgu Sippl, která ve svých osmaosmdesáti letech tento slavnostní akt iniciovala a podpořila, to byl dobrý den.

WWW.CESKOBAVORSKYDEJEPIS.CZ